

ВЕЛИКИ ЗНАК, 1987.
240 x 140 cm

Вуна, комбинована техника
Коаутори: Шијачки Ана, Ђукић Ева

АРХАИЧНИ ЧАСОВИ

Таписерије и цртежи

1984 - 2019

Музеј Војводине
Дунавска 35
7 - 22. март 2019.

УСТАНОВА ЗА ИЗРАДУ ТАПИСЕРИЈА АТЕЉБЕ 61

58 година Атељеа 61

Вративши се уназад, у време када се „Атеље 61“ и оснивао и када је окупљао око себе најзначајнија уметничка имена из свих крајева бивше Југославије, јесте један од начина разумевања процвата нашег културног живота у опште, а са посебним акцентом на увођење таписеријског медија у наш ликовни живот. Историја уметности је показала, да је овај корифејски подухват - оснивања „Атељеа 61“, оставио значајне последице на српску савремену уметност друге половине 20. столећа.

Стручни текстови, анализе и студије које су проблематизовале српску таписерију било кроз појединачне уметничке опусе, било кроз интердисциплинарна истраживања саме позиције таписерије као аутономне ликовне дисциплине, говоре у прилог континуираног интересовања и потребе да се таписерија као једна од класичних дисциплина примењених уметности, изнова промишља, редефинише, конструише и деконструише, ишчитава и у значењском и у феноменолошком кључу.

Југословенски, а потоње уметници из новонасталих држава и Србије, сликари, вајари, графичари, дизајнери текстила међу којима: Милан Коњовић, Војо Димитријевић, Бошко Карановић, Стојан Ђелић, Лојзе Спацал, Младен Србиновић, Павле Блесић, Исидор Врсајков, Стеван Максимовић, Милан Керац, Бранислав Добановачки, Бошко Шево, Миодраг Недељковић, Јагода Буић, Драгутин Цигарчић, Анкица Опрешник, Јован Солдатовић, Јулијана Киш, Илија Шошкић, Слободан Којић, Сава Халугин, Рада Чупић, само су неки од преко 300 Потписа који су били везани за

АРХАИЧНИ ЧАСОВИ

Таписерије и цртежи 1984 - 2019

нашу установу у одређеним стваралачким фазама или чија дела баштини Збирка таписерија „Атељеа 61“.

Привлачност таписерије као заводљивог медија посебних изворних вредности, послужила је међу осталим и мултимедијалној уметници и педагогу, Милице Кеџман, да користећи традиционална средства и нове технологије, радикализује и простор и властиту стваралачку поетику - указујући на егзистенцијални смисао саме уметности. Било да су у питању наративи везани за мотиве блиблијског или старословенске митологије, било реминисценције везане за фолклорно порекло орнамента, којима је Милица Кузманов приступала са једне стране негујући пиктуралност и артифицијелност, а са друге стране радикално и смело исецајући дводимензионалну површину таписерије, на тај начин се супротстављајући уобичајеним формама а стварајући неку врсту инсталација.

Управо на тај начин, таписерије Милице Кеџман, које баштинимо у националној Збирци таписерија „Атељеа 61“ јесу једна од линија стварања нове традиције таписерије аутономног пута. С тога се као изразити представник наратива ове традиције аутономности, таписерије Милице Кеџман из Збирке таписерија „Атељеа 61“ и бирају за ову поставку у поводу обележавања 58 година нашег постојања.

Теодора Ж. Јанковић

У процесу актуелизације и еманципације таписеријског медија у нашој земљи, који своју проблематику другачијег естетског доживљаја успоставља и поступно гради од средине педесетих прошлог века, Милица Кеџман несумњиво стоји у реду оних уметника који померају границе. Њена остварења у домену ове ликовне дисциплине гласно говоре колико је неоткривеног и неискоришћеног у традиционалном и како у старом вреди трагати за новим, не угрожавајући при том чистоту медија.

Уз име Милице Кеџман везују се веома богати цртачки, сликарски и таписеријски опуси, а потом и бројни наступи перформативног карактера, који подразумевају перформанс, хепенинг, спектакл, креативно читање, гестуалну и процесуалну уметност, пост - педагогију... Захваљујући таквој креативној енергији, Милица Кеџман један је од битнијих чинилаца војвођанске авангарде прошлог века.

Таписерија је, дакле, само један од механизма потраге за изразом овог аутора, којој нису биле непознате визуелне и тактилне вредности вуне и ткања (предачка оставштина ношена из детињства и младости). Стога је сасвим разумљиво што су њена остварења везана бојом за земљу и сунце, ткањем за традицију, а осавремењена стално присутном тежњом ка актуелизацији тренутка у уметности и снагом одличног цртача и сликара усмереног ка спознаји чулног.

У таписеријском опусу Милице Кеџман препознаје се гранична линија која сугерише два основна принципа у решавању корпуса таписерије и њених унутрашњих законитости. Први је аналитички (осамдесете), који је логична рефлексивна истовремених истраживања на њеним цртежима, а на којима разлике форме на сегменте, одвојене и физички и визуелно: „Небески знак“ (1984), „Капија“ (1986), „Велики знак“ (1987). Иконографско богатство сличних и сродних апстрактних облика, концизно одређених, јасно дефинисаних обојеном структурираном линијом, смишљено

избалансираних у границама композитне замисли, покреће проблематику тематско - мотивских аспирација аутора, који као суштину трагања намеће знак различитог порекла и поступка, његов смисао и улогу у дефинисању декоративног.

Принцип близак синтетичком, који траје током деведесетих, транспонује поруке са таписерија из претходне деценије у другачије осмишљену површину, више сликарски решену, слободнију у потезима, спонтанију у колористичко-линијском систему. Условљене преовлађујућом подршком историјско-теолошко - филозофско - литерарних предлога, „Јаковљеве лестве“ (1989/90), „Риба и птица“ (1991), „Капија три мајчинска слова“ (1992) и „Јаје свих наших сеоба“ (1994/95) уводе нови елемент наративно формулисане атмосфере у таписеријско размишљање Милице Кеџман.

У новом опусу таписерија, тканих и филцианих објеката, који су настали 2011. и 2012. године, Милица Кеџман наставља и развија раније започете процесе и механизме вербализовања идеје, која кореспондира са архаичним и примордијалним у човеку. „Таписерија из Босне“ (2012/13), својим ликовним вредностима што недвосмислено изазивају утисак монументалног, прати исту колористичку схему у којој доминирају природни тонови вуне и валерско богатство окера, умбре, сијене, црвене и зелене...

Таписерије Милице Кеџман препознатљиве су по својој декоративности посебне врсте, по визуелно-тактилним оригиналним вредностима, по сложености идеја, порука и значења. Стога су високо позициониране у констелацији дела која чува Збирка таписерија „Атељеа 61“, а вишеструко значајне за развој таписеријског медија у Србији и региону.

Горанка Вукадиновић

АТЕЉБЕ 61

Петроварадин, Тврђава 9

+381 (0)21/6431519

atejbe61@mts.rs; info@atejbe61.org.rs

www.atejbe61.org.rs

https://sr-rs.facebook.com/atejbe61

Доц. мр Милица Кеџман, академски сликар

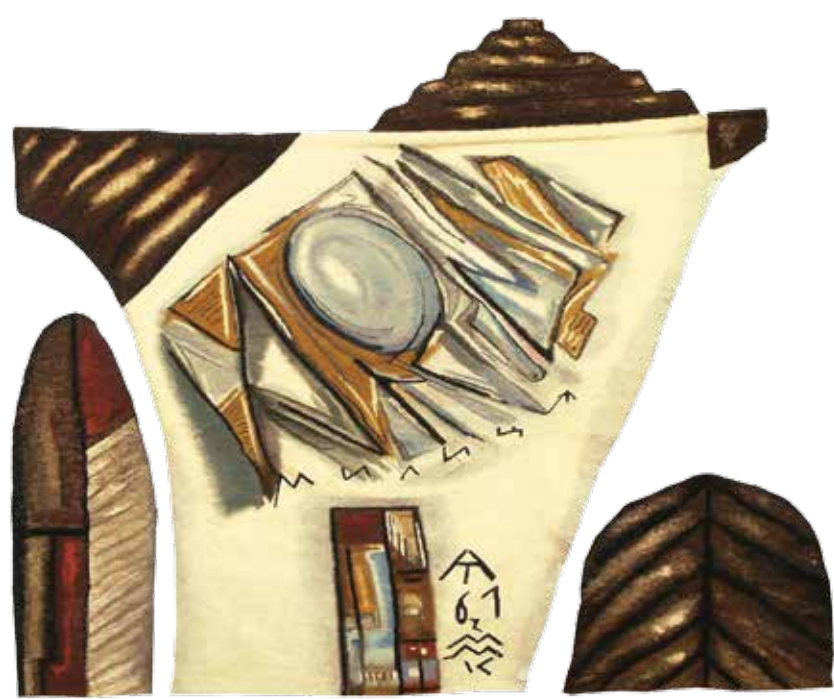
Рођена у Руми 1960. године. Након завршене Уметничке школе у Новом Саду, студирала сликарство на Академији уметности у Новом Саду и Факултету ликовних уметности у Београду. Завршила постдипломске студије на Факултету ликовних уметности у Београду 1987. године, код професора Бранислава Протића (Одсек за цртеж). Од 1984. године члан Удружења ликовних уметника Србије. Била је уредник и издавач Интернационалног гласила за продукцију нове стварности ЕХ НИХИЛО и вођа перформативне групе ЕХ НИХИЛО, која се бавила продукцијом радова из области

проширених медија, перформансом, хепенингом, креативним читањем, гестуалном и процесуалном уметношћу. Студијски боровци и путовања: Грчка, Италија, Француска. Бави се сликарством, перформансом, цртежом, таписеријом. Неке од њених таписерија сачињавају део збирке у „Атељеу 61“. Остварила бројне самосталне и колективне изложбе. До 2002. године, била је асистент на предмету Интермедијална истраживања – Академија уметности у Новом Саду, код Проф. Лидије Пришић Сребротњак. Од 2007. године ангажована је као спољни сарадник у звању доцент на Техничком факултету у Бихаћу. 2011. године објавила је монографију „Босанскопетровачки ћилим“. Добитник је више награда и признања за свој рад на пољу уметности. Награду „Атељеа 61“ за таписерију добила 2005. године.

Музеј Војводине
Дунавска 35-37, Нови Сад
pedagoska.sluzba@muzejvojvodine.org.rs
www.muzejvojvodine.org.rs

Издавач: „АТЕЉБЕ 61“
За издавача: ЗОРАН БУЛАТОВИЋ
Аутор изложбе: „АТЕЉБЕ 61“
Кустос: РАДИВОЈ НОВАКОВ
Лектор: ТЕОДОРА Ж. ЈАНКОВИЋ
Дизајн каталога: БРАНИСЛАВ ДОБАНОВАЧКИ
Припрема: ФИЛИП ДОЛИНАЈ
Штампа: СТОЈКОВ - НОВИ САД
Тираж: 200

ЈАЈЕ СВИХ НАШИХ СЕОБА (2. примерак), 1995; 2005.
281 x 298 цм
Вуна, клечана теника, ефекат гајтана
Коаутори: Илић Радојка, Божић Јелена

КАПИЈА, 1986.
(222 x 206) + (51 x 157) цм
Вуна, комбинована техника
Коаутори: Шијачки Ана, Ђукић Ева

РИБА И ПТИЦА, 1991.
350 цм² + 150 цм²
Вуна, сисал, сунђер, клечана техника, ефекат гајтана
Коаутори: Шијачки Ана, Ђукић Ева

НЕБЕСКИ ЗНАК, 1985.
P = 206 цм
Вуна, комбинована техника
Коаутори: Шијачки Ана, Хорват Тереза

ЈАКОВЉЕВЕ ЛЕСТВЕ, 1989/90.
320 x 245 цм
Вуна, сисал, клечана техника, ефекат гајтана
Коаутори: Шијачки Ана, Ђукић Ева

КАПИЈА ТРИ МАЈЧИНСКА СЛОВА, 1992.
310 x 235 цм
Вуна, сисал, клечанатека; ефекат гајтана
Коаутори: Шијачки Ана, Андрашик Зузана, Ђукић Ева, Илић Радојка

ТАПИСЕРИЈА ИЗ БОСНЕ, 2012/13.
275 x 199 цм
Вуна, сисал, клечана техника
Коаутори: Божић Јелена, Грбић Весна

Скице за инсталацију "Архаични часови" 2019.
техника: лавирани туш